

PATVIRTINTA
Lavoriškių gimnazijos direktoriaus
2026 m. sausio 19 d.
įsakymu Nr. V-11 (1.3.)

**LAVORIŠKIŲ GIMNAZIJOS
MOKINIŲ, IŠVYKUSIŲ UŽ MOKYKLOS RIBŲ, SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Mokinių, išvykusių už gimnazijos ribų, saugos ir sveikatos instrukcija (toliau Instrukcija) yra norminis dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus turizmo renginių ir išvykų už gimnazijos ribų metu, kad nebūtų padaryta žala mokinių saugai ir sveikatai bei supančiai aplinkai.
2. Instrukcija nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, taip pat nuo jų nepriklausančius rizikos veiksnius ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, mokinio elgesio taisyklių ir etiketo reikalavimų.
3. Ši instrukcija nenumato visų situacijų, kurios gali kilti renginių metu, todėl mokiniai turi būti instruktuojami apie papildomas saugos priemones, svarbias konkrečiam renginiui, apie tai būtina nurodyti instruktažo, kurį mokiniai pasirašo, turinyje.
4. Jeigu renginio metu nenumatomos kurios nors grėsmę keliančios aplinkybės, nurodytos šioje instrukcijoje, tai apie tas prevencines priemones instruktuoti nereikia.
5. Mokiniui, supažindintam pasirašytinai su šia instrukcija ir pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma drausminė atsakomybė.

**II SKYRIUS
GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI TURIZMO RENGINIO METU, SAUGOS
PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO**

6. Neatsargus elgesys, galintis sukelti eismo įvykį, einant per gatvę, neteisingai išlipant iš transporto priemonės. Saugos priemonė – laikytis saugaus eismo taisyklių ir etiketo reikalavimų gatvėje, klausyti vadovo nurodymų. Nuolatinis vadovo stebėjimas.
7. Traumos ir sužalojimai dėl autoįvykio. Saugos priemonės – instruktažas apie saugų elgesį gatvėje ir transporte. Nuolatinis vadovo stebėjimas.
8. Traumos ir sužalojimai dėl neatsargaus elgesio su ugnimi, elektra. Saugos priemonė – instruktažas apie priešgaisrinės saugos reikalavimus, laužų kūrenimą, elektrosaugą gyvenamosiose patalpose. Nuolatinis vadovo stebėjimas.
9. Vaiko skendimas. Saugos priemonė – laikytis maudymosi taisyklių, be mokytojo leidimo neiti į vandenį, nesimaudyti nepažymėtoje maudymuisi vietoje, turėti gelbėjimosi liemenes.
10. Saulės nudegimai, šiluminis, saulės smūgis. Saugos priemonė – dėvėti tinkamą aprangą ir galvos apdangalus, nesideginti saulėje vidurdienį, naudoti apsauginius kremus, ieškoti pavėsio.
11. Peršalimas, nušalimai. Sekti orų prognozę, dėvėti šiltus, neperšlampamus drabužius, avėti patogią, šiltą ir neperšlampamą avalynę.

12. Vabzdžių įgėlimas, erkės. Saugos priemonė – pasirūpinti priemonėmis nuo erkių ir vabzdžių įgėlimų.
13. Apsinuodijimas maistu, virškinimo sutrikimai. Stengtis laikytis įprasto mitybos režimo. Neimti į kelionę greitai gendančių produktų. Vartoti pakankamai skysčių ir įsitikinti dėl geriamo vandens kokybės. Ruošiant maistą ant laužo būtinas pakankamas terminis apdorojimas.
14. Kategoriskai draudžiama vartoti alkoholį, narkotines medžiagas, rūkyti. Pastebėjęs tokius atvejus vadovas nedelsdamas praneša tėvams (globėjams, rūpintojams, po renginio informuoja gimnazijos vadovybę).

III SKYRIUS VEIKSMAI PRIEŠ RENGINIO PRADŽIĄ

15. Parengiama renginio ar išvykos programa arba nuostatai, numatomas detalus maršrutas.
16. Sudaromi grupės sąrašai, informuojami tėvai, gaunami jų sutikimai ir vadovybės leidimai.
17. Dalyviai supažindinami su maršrutu ir programa, tikslais ir uždaviniais, pasiskirsto pareigomis, gauna užduotis.
18. Dalyviai instruktuojami saugos ir sveikatos klausimais, pasirūpinama prevencinėmis priemonėmis.
19. Vadovas pasiima direktoriaus įsakymą, mokinių sąrašą surašo kiekvieno mokinio ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) telefonų numerius, kopijas išdaliuja visiems kelionės vadovams ir jų padėjėjams, prieš išvykimą sutikrina mokinius pagal sąrašą.

IV SKYRIUS VEIKSMAI TURIZMO RENGINIO METU

20. Visi griežtai laikosi vadovo nurodymų ir saugos reikalavimų.
21. Stebima, kad mokiniai neatsiskirtų nuo grupės, nevartotų svaigalų, tinkamai maitintųsi, nepažeidinėtu poilsio režimo.

V SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS

22. Susidarius situacijai, gresiančiai vaikų saugai, keičiamas maršrutas, sustabdomas arba nutraukiamas turizmo renginys.
23. Įvykus nelaimingam atsitikimui renginio vadovas nedelsdamas suteikia pirmąją pagalbą, kviečia greitąją pagalbą ir policiją. Apie įvykį praneša gimnazijos vadovybei ir informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus).

VI SKYRIUS VEIKSMAI PO IŠVYKOS

24. Po išvykos mokiniai grįžta į mokyklą.
25. Aptariami renginio rezultatai, ar pasiekti tikslai. Įvertinama, ar pasiekti tikslai.
26. Apie eigą informuojama vadovybė, apie incidentus pranešama vadovybei ir tėvams.
27. Informacija ir vaizdo medžiaga pateikiama gimnazijos tinklalapyje.

VII SKYRIUS

SAUGAUS ELGESIO TAISYKLĖS

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI EINANT PĖSČIOMIS

28. Organizuotai pėsčiųjų grupei mieste draudžiama eiti važiuojamąja kelio dalimi, galima eiti tik šaligatviais.
29. Organizuota pėsčiųjų grupė už miesto ribų ar vietovėse, kuriose nėra šaligatvių, važiuojamąja dalimi privalo:
 - 29.1. eiti kolona ne daugiau kaip 2 eilėmis kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi;
 - 29.2. kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys su ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis bei vilkintys ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais.
30. Tamsiuoju paros metu arba esant blogam matumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.
31. Norėdamas pereiti perėją pėsčiasis privalo:
 - 31.1. eiti šaligatviu dešine puse iki pėsčiųjų perėjos;
 - 31.2. sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
 - 31.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
 - 31.4. pažiūrėti į kairę;
 - 31.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
 - 31.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;
 - 31.7. eiti tiesiai – ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti;
 - 31.8. visą laiką stebėti gatvę, pažiūrint į abi puses;
 - 31.9. jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti, kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos;
 - 31.10. eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu;
32. Norėdamas pereiti nereguliuojamą šviesoforo sankryžą pėsčiasis privalo:
 - 32.1. eiti šaligatviu dešine puse iki sankryžos;
 - 32.2. sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
 - 32.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
 - 32.4. pažiūrėti į kairę;
 - 32.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
 - 32.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį.
33. Neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega šviesoforo:
 - 33.1. geltona šviesa;
 - 33.2. raudona šviesa;
34. Leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa.

35. Eiti tiesiai – ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti.

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VAŽIUOJANT DVIRAČIAIS

36. Dviračio vairuotojui leidžiama važiuoti keliu tik tvarkingą stabdį ir garso signalą turinčiu dviračiu. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai arba kiti šviesą atspindintys elementai, pritvirtinti prie ratų stipinų.
37. Važiuojant keliu tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o gale – raudonos šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti šviesą atspindinčią liemenę arba būti prie drabužių kitiems eismo dalyviams matomoje vietoje prisisegęs šviesą atspindinčius elementus.
38. Dviračio vairuotojai iki 18 metų, važiuodami keliu, privalo būti užsidėję ir užsisegę šalną. Kitiems vyresniems kaip 18 metų asmenims, dviračiu važiuojantiems keliu, rekomenduojama būti užsidėjus ir užsisegus šalną.
39. Dviračių taku dviračio vairuotojas privalo važiuoti kuo arčiau tako (jiems skirtos tako dalies) dešiniojo krašto. Jeigu pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtame take ar šaligatvyje važiuojamosios dalies ženklinimo linijomis (baltu dviračio simboliu) yra paženklinta dviračių eismui skirta tako (šaligatvio) dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti tik ja ir kuo arčiau jos dešiniojo krašto. Dviračių vairuotojai privalo nekelti pavojaus pėstiesiems. Dviračio vairuotojas norėdamas pervažiuoti į kitą gatvės pusę privalo nulipti nuo dviračio ir persivaryti jį per pėsčiųjų perėją į kitą gatvės pusę.
40. Dviračių vairuotojams draudžiama:
- 40.1. važiuoti važiuojamąja dalimi, jeigu įrengti dviračių takai;
 - 40.2. važiuoti automagistralėmis ir greitkeliais;
 - 40.3. važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;
 - 40.4. vežti keleivius;
 - 40.5. būti velkamiems kitų transporto priemonių;
 - 40.6. vilkti kitas transporto priemones;
 - 40.7. važiuoti įsikibus į kitas transporto priemones.

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VYKSTANT TRANSPORTU

41. Maršrutinio transporto leidžiama laukti tik stotelių laipinimo aikštelėse, o kur jų nėra – prie stotelės ženklo ant šaligatvio ar kelkraščio.
42. Keleiviams leidžiama įlipti (išlipti) tik kai transporto priemonė visiškai sustoja. Jeigu tikrinantis pareigūnas sustabdo transporto priemonę, keleiviams leidžiama išlipti tik jam leidus.
43. Iš važiuojamosios dalies pusės keleiviams leidžiama įlipti į transporto priemonę (išlipti iš jos) tik tuo atveju, jeigu to padaryti neįmanoma iš šaligatvio ar kelkraščio pusės ir jeigu tai bus saugu, netrukdys kitiems eismo dalyviams.
44. Keleiviams draudžiama blaškyti vairuotojo dėmesį ir trukdyti jam vairuoti transporto priemonę.
45. Važiuojant ne miesto transportu keleivis privalo sėdėti, nevaikščioti po transporto priemonės saloną.
46. Jeigu autobuse matomoje vietoje įrengti saugos diržai, keleivis privalo užsisegti saugos diržą.

47. Jei keleivis vyksta viešuoju transportu, jis privalo įsigyti kelionės bilietą ir jį pažymėti.

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI MAUDANTIS

48. Maudymosi reikalavimai:
- 48.1. turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais;
 - 48.2. vykdant turizmo renginius maudymosi vieta parenkama iš anksto.
49. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose, vadovaujantis Lietuvos higienos normomis.
50. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji.
51. Maudomasi tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint.
52. Vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 8 vaikai.
53. Maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.

SAUGUS ELGESYS SPORTINIŲ RENGINIŲ METU

54. Sportinių renginių metu visi dalyviai turi būti pratybų vietoje.
55. Besąlygiškai vykdyti visus renginį organizuojančio vadovo nurodymus.
56. Renginio vietoje laikytis saugaus elgesio taisyklių: nelaipioti stadione esančiais įrengimais, naudoti sportinį inventorių tik pagal paskirtį, dėvėti sportinę aprangą.

SAUGUS ELGESYS MIŠKE IR PARKE

57. Laikytis lankymosi miške taisyklių ir laukinės gamtos išteklių naudojimo tvarkos.
58. Kurti laužus tik tam skirtose vietose ir tik leidus vadovui.
59. Nežaisti su degtukais ir ugnimi.
60. Nelaužyti medžių, neskinti saugomų augalų, nepažeisti gamtos saugos įstatymų.
61. Laipiojant ir bėgiojant stengtis nesusižeisti.
62. Nepalikti šiukšlių, taros, stiklo duženų.
63. Saugotis erkių: naudoti priemones, skirtas erkėms atbaidyti, apsirengti šviesiais drabužiais.
64. Nesiartinti prie miško gyvūnų, neerzinti, netrikdyti jų ramybės.

Parengė:

Direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams

Diana Jasiukevičienė